

> Investeringsprogramma Waddengebied in vogelvlucht

Investeren in ecologie én economie!

Aan de slag!

De Waddenprovincies voeren de regie en begeleiden waar nodig de projectontwikkeling.

Elke majeure opgave wordt ondersteund door een opgaveteam met vertegenwoordigers vanuit de Waddenprovincies. Kernopgave voor elke opgaveteam is om samen met initiatiefnemers kansrijke aanvragen voor te bereiden.

Het regieteam IKW zorgt, met het Waddenfonds als adviseur, voor de strategie en samenhang, programmering, communicatie en monitoring. Het team adviseert de Stuurgroep Waddenprovincies (SWP).

Gedeputeerde Staten van de drie provincies stellen de programmeringslijst jaarlijks vast en informeren Provinciale Staten over de voortgang.

Uiteraard worden de initiatiefnemers via de website van het IKW en de opgaveteams op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en besluiten. In 2021 zal – zo is in 2016 besloten door de Staten – de voortgang worden geëvalueerd. Dan zal ook worden besloten of de financiële bijdragen vanuit het Waddenfonds met een bedrag van € 20-40 miljoen voor de majeure opgaven wordt verhoogd.

Kansrijke initiatieven

Sinds de start van het IKW-traject is met tal van initiatiefnemers overlegd over kansrijke projecten en programma's. Dit bleek niet vruchteloos, integendeel. Voor alle zes de majeure opgaven zijn inmiddels tientallen projecten en programma's in beeld gebracht. Dit is gebeurd in het kader van het opstellen van het eerste IKW-meerjarenprogramma. Hierin is per opgave een programmeringslijst opgesteld. De IKW-website 'www.ikwaddengebied.nl' biedt hiervan een overzicht onder de knoppen van de majeure opgaven. Ook het meerjarenprogramma staat op de website. Ieder initiatief op deze lijst kan in de ontwikkelfase rekenen op ondersteuning, variërend van 'vriend' (adhesie), conditioneel (voorwaardenscheppend), medefinancier tot partner. Jaarlijks wordt bepaald welke initiatieven aan de programmeringslijst worden toegevoegd en welke afvloeien, bijvoorbeeld door gebrek aan voortgang.

Investeringsmix

Een bijdrage uit het Waddenfonds voor een project of programma vergt altijd cofinanciering. Andere financieringsmogelijkheden liggen bij gemeenten, provincies, Rijk, Europa en private partners. Dit geheel vormt de investeringsmix voor de majeure opgaven. Om het Waddenfondsgeld tot 2026 optimaal te benutten, willen de provincies zoveel mogelijk cofinanciering realiseren.

Kleinere projecten

Naast de middelen die beschikbaar zijn voor de zes majeure opgaven, zijn er aparte subsidieregelingen om kleinere projecten via thematische openstellingen te bevorderen. Hiervoor stelt het Waddenfonds tot 2026 circa 90 miljoen euro beschikbaar.

Contact

**Investeringskader
Waddengebied**
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

T 058 - 292 5402
E info@ikwaddengebied.nl
H www.ikwaddengebied.nl

Investeren in ecologie én economie!

Projecten en programma's voor het Waddengebied een steun in de rug geven. Dát is wat de drie waddenprovincies via het Investeringskader Waddengebied 2016 – 2026 (IKW) beogen. Hiertoe komt uit het Waddenfonds tot 2026 ten minste € 150 miljoen beschikbaar.

Najaar 2016 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland, Fryslân en Groningen het Investeringskader-Waddengebied (IKW) vastgesteld. Met het IKW zetten de Waddenprovincies zich in om een breed en samenhangend programma te realiseren met onder andere de inzet van middelen uit het Waddenfonds.

Eilanden, zee en kust

Centraal staat het faciliteren van projecten en programma's gericht op het versterken van het Waddengebied als geheel: eilanden, zee en kust. Initiatieven kunnen zich zowel richten op het verbeteren van de ecologische potentie als op het verduurzamen van de economie. Of beide! Hiertoe zijn zes majeure opgaven benoemd. Iedere opgave speelt gericht in op het oplossen van specifieke problemen of het be-

nuten van kansen. Denk aan het verminderen van belangrijke externe bedreigingen en het creëren van nieuwe economische ontwikkelingsruimte. Bedoeling is om bij het ontwikkelen van initiatieven zoveel mogelijk in alliantieverband op te trekken. Niet alleen om maximaal te profiteren van de kracht van investerende partijen in het waddengebied, maar ook met het oog op het realiseren van een logisch samenstel van maatregelen.

Doelen IKW

De interprovinciale visie 'Wadden van Allure!' vormt het beleidsmatig uitgangspunt voor het investeringskader, met als hoofddoelen:

- 1) het versterken en optimaal kunnen beleven van de fysieke en ecologische kwaliteiten van het Waddengebied;
- 2) het bieden van ruimte voor (sociaal-) economische ontwikkeling, wonen, werken, recreatie en innovatie.

Sociale, ecologische en economische duurzaamheid zijn als rode draad door de beide hoofddoelen verweven.

Majeure opgaven

De zes majeure opgaven luiden als volgt:

1. Waddenzee
2. Havenontwikkeling en natuurverbetering
3. Versterken en vermarkten Werelderfgoed
4. Vitale kust en Afsluitdijk
5. Eems-Dollardgebied in balans
6. Eilanden op eigen kracht

1 Waddenzee

Dit is letterlijk en figuurlijk de centrale opgave in het gebied. Hoofdoopgave is herstel van een evenwichtig voedselweb. Dit bestaat uit primaire organismen zoals algen en ongewervelde dieren (schelpdieren, krabben, kreeften e.d.), biobouwers (mosse-len, oesters e.d.) en grote zeezoogdieren (toppredatoren). Het verbeteren van het voedselweb in de droogvallende delen omvat vooral het versnellen van het herstel met biobouwers in combinatie met het verruimen van bodemstructuren en de zorg voor een goede milieukwaliteit. Voor de geulen staat het wegnemen van bedreigingen en het stimuleren van duurzame visserij. Voor de meest kwetsbare gebieden staat een 'leren door doen'-benadering voorop om de natuurkwaliteit te verbeteren.

2 Havenontwikkeling & natuurverbetering

Binnen deze majeure opgave ligt de prioriteit bij innovatieve maatregelen in de industriehavens. Deze moeten een verdere duurzame ontwikkeling van de havens mogelijk maken, met aandacht voor het gelijktijdig verbeteren van de natuur in het Waddengebied. Daarnaast is er ruimte voor vernieuwende initiatieven die een substantiële bijdrage leveren aan de transitie naar een duurzame economie. De aandacht gaat primair uit naar het ontwikkelen van programma's en projecten die als 'game changers' zijn te kwalificeren.

3 Versterken en Vermarkten Werelderfgoed

Het benutten van het predicaat UNESCO Werelderfgoed biedt tal van kansen om het Waddengebied beter op de toeristische kaart te zetten. Dit vraagt om een samenhangende en elkaar versterkende aanpak van Den Helder tot aan de Dollard. Een kans is het ontwikkelen van één Waddenmerk en een uitgekiende set aan promotiemiddelen. In het verlengde hiervan liggen er mogelijkheden voor initiatieven die de internationale potentie versterken. Het koppelen van een toeristische component aan projecten kan tevens de diversiteit van het aanbod verrijken. Ook wordt de realisatie van twee werelderfgoedcentra ondersteund. In alle centra - ook de lokale - wordt het verhaal van de Wadden verteld, waarbij elke locatie een eigen invalshoek heeft.

4 Vitale Kust en Afsluitdijk

Er zijn meerdere invalshoeken om de kustveiligheid waar nodig te verbeteren, bijvoorbeeld door het combineren van kustverdediging met natuurontwikkeling. Het herstel van ecologische verbindingen tussen de Waddenzee met het achterland - in de afgelopen eeuw door harde dijken verbroken - is eveneens een ontwikkelpunt. Denk aan het verzachten van de randen van het Wad via herstel of de ontwikkeling van kwelders. Verder biedt het creëren van gebieden met brakwater op de grens van zoet en zout kansen voor zowel een rijkere natuur als nieuwe mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw. Het aanbieden van een robuust netwerk van broedgebieden en vluchtplaatsen zal bijdragen aan het verbeteren van de vogelstand.

5 Eems-Dollardgebied in balans

De inzet voor de Eems-Dollard en het aanliggende kustgebied met zeehavens en bedrijventerreinen richt zich op het realiseren van een gezond en veerkrachtig systeem. De ecologische opgaven betreffen in het bijzonder de noodzaak tot een ingrijpende verbetering van het watersysteem. Er is nu ernstige vertroebeling van het water door te veel slib erin. Daarnaast zijn er te weinig geleidelijke overgangen tussen land en water. Tegelijkertijd biedt het vergroenen van het industriecluster economische kansen. Het verminderen van de aardgasbehoefte en het versnellen van de energietransitie zijn belangrijke aanjagers.

6 Eilanden op eigen kracht

Deze majeure opgave zet vooral op het vergroten van de zelfvoorzienendheid op het gebied van energie en water. Dit actuele onderwerp draagt tevens bij aan het nog beter op de internationale kaart zetten van dit unieke stukje Nederland. Het predicaat Werelderfgoed wordt daarbij in promotionele zin benut. Hetzelfde geldt voor het beter vermarkten van de natuurcomponent.